

Tien voor Frans

KORTE WERKVORMEN VOOR FRANSE WOORDENSCHAT

een CAMPAGNE VAN

[vlaams
ta·len·plat·form]
laat talen spreken

Vlaamse
overheid

Leeftijd

Derde graad

Thema

Franse woordenschat: Heb je nog tien minuten voor de bel gaat en wil je graag toch nog even aan Frans werken? Zet dan in op het automatiseren van de basiswoordenschat. Deze oefeningen kun je aanpassen naargelang thema en beschikbare tijd. Ze zorgen gegarandeerd voor taalplezier!

Disclaimer

Dit lesmateriaal maakt deel uit van *Klim in taal*, een campagne van het Vlaams Talenplatform voor leerkrachten lager onderwijs. De website www.klimintaal.be ondersteunt leerkrachten met inspirerende lesideeën en praktijkvoorbeelden om taalplezier te stimuleren vanuit een krachtige lesaanpak.

1 Tien minuten spelen met woorden

Les flashcards

Met flashcards kunnen leerlingen woorden en woordcombinaties gespreid in tijd en op eigen tempo verankeren.

- ➡ Variatie: werk met digitale flashcards en laat leerlingen de uitspraak beluisteren en daarna hardop zeggen.

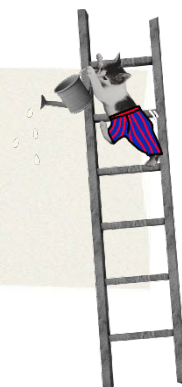
Le memory linguistique

De leerlingen moeten nieuwe én eerder geleerde woorden koppelen aan de juiste afbeelding in een memoryspel.

- ➡ Variatie: geef één punt voor een basiswoord, twee voor een woord uit een vorig thema, en drie punten voor een nieuw woord.

Uitdaging

Geef een blad met afbeeldingen uit alle thema's. Laat leerlingen per twee de juiste woorden opschrijven en woorden die ze niet kennen opzoeken in het handboek.

Le domino vivant

Maak dominokaarten met links een woord en rechts een afbeelding. De leerlingen krijgen elk een kaart en maken samen de slinger, terwijl ze oefenen op de vervoeging van *avoir*:

- ➡ « Qui a le livre ? »
- ➡ « Moi, j'ai le livre. Qui a le crayon ? »

- ➡ Variatie: je kan de klas in twee of meer groepen verdelen, zodat meer leerlingen tegelijk actief zijn.

Le dé des phrases

Toon zes afbeeldingen van woorden of woordcombinaties. Bij elke afbeelding hoort een aantal ogen van een dobbelsteen. Bijvoorbeeld: 1 = *manger une tartiner*, 2 = *une armoire*, 3 = *huit heures* ... Per groepje van twee krijgen de leerlingen een dobbelsteen. Ze gooien en vormen een zin met het woord dat of de woordcombinatie die bij het aantal ogen hoort.

- ➡ Variatie: leerlingen kunnen ook twee keer na elkaar gooien zodat ze twee woorden in hun zin moeten combineren.

Le quatuor des mots

Leerlingen spelen kwartet met woordenschat uit verschillende domeinen (*le matériel scolaire*). Elke set bestaat uit vier bij elkaar horende woorden (*un stylo, un crayon, une gomme; un pull, un pantalon*). Ze stellen slimme vragen om kwartetten te verzamelen. In de ontkennende antwoorden gebruiken ze de grammaticale constructie *n'avoir pas de ...* :

- ➡ « Tu as un pull? »
- ➡ « Oui, je te passe mon pull. » ou « Dommage, je n'ai pas de pull. »

Uitdaging

Speel in teams en laat leerlingen met elkaar overleggen voor meer interactie. Een groepje kan de kaart pas verdienen als het een goede zin kan maken met het woord, bijvoorbeeld: « Il porte un pull noir. »

2 Tien minuten raden en uitbeelden

Le mot mystère

De leerkracht denkt aan een woord, bijvoorbeeld een soort dier of fruit. De leerlingen stellen gesloten vragen in het Frans om het woord te achterhalen. De leerkracht antwoordt bevestigend of ontkennend tot het woord geraden is.

➡ « Est-ce que c'est rouge ? »

➡ « Oui, le mot mystère est rouge » ou « Oui, c'est vrai » ou « Non, ce n'est pas rouge »
ou ...

➡ Variatie: laat een leerling het woord kiezen en de vragen beantwoorden.

Je mime, tu devines

Een leerling krijgt een woord of werkwoord (*un chat, une chaise, regarder la télé,, manger une pomme ...*) en beeldt het uit. De anderen raden het woord of de uitdrukking in het Frans. Tip: maak een 'mimedoos' met woordenschatkaartjes ter herhaling van enkele thema's.

Time's Up!

In duo's of kleine groepen proberen leerlingen binnen een minuut zoveel mogelijk woorden te raden. Er is een bokaal met woordkaartjes. Een leerling trekt een kaartje en probeert het woord aan de rest van het groepje te beschrijven zonder het te zeggen (« C'est un fruit et c'est jaune. »), de anderen raden (« Une banane ! »). Is het geraden, krijgen ze het kaartje.

➡ Variatie: laat de leerlingen uitbeelden, een vertaling geven, of één woord geven als tip (« Jaune. »).

Qui est-ce ?

De leerkracht beschrijft iets of iemand met (enkele) korte zinnen. De leerlingen raden het antwoord.

- Je vois avec mes ... **yeux** ! Je pense avec ma ... **tête** !
- Je porte ça aux pieds ... **des chaussures** ! Je porte ça sur mes jambes ... **un pantalon** !
- Je dors dans ... **un lit**. Je me lave dans ... **la salle de bains**.
- Il est le papa de mon papa ... **mon grand-père**. Elle est la sœur de ma maman ... **ma tante** !

🇳🇱 Variatie: de leerlingen schrijven het antwoord op hun wisbordje, de leerkracht controleert.

🇳🇱 Variatie: de leerkracht geeft visuele ondersteuning bij het voorlezen: met de tekst of met afbeeldingen.

Uitdaging

Laat leerlingen per twee *Qui est-ce ?* bedenken en spelen. Op het einde kunnen de leerlingen het gevonden woord beschrijven voor de klas.

Geef leerlingen ondersteunende woordkaartjes, bijvoorbeeld 'J'ai quatre pattes.' Of 'Je dis ...' om bijvoorbeeld dieren te raden (la vache, le chat, le chien, le lapin).

3 Tien minuten zinnen en verhalen bouwen

Décris-moi ça

Leerlingen werken per twee en krijgen een afbeelding die ze moeten beschrijven. (« Je vois un garçon avec un ballon. Il porte un t-shirt rouge. »)

- ➡ Variatie: voeg een creatieve twist toe en laat de luisteraar de afbeelding zo goed mogelijk natekenen op basis van de beschrijving.
- ➡ Variatie: maak er een schrijfopdracht van en laat leerlingen hun beschrijving opschrijven.

Uitdaging

De luisteraar stelt ja-nee vragen om zoveel mogelijk extra details te achterhalen.

Le chuchotement chinois

De leerkracht fluistert een woord of zin in het oor van een leerling. Die fluistert die door aan een volgende leerling, enzovoort. Klopt de zin nog aan het einde van de rit?

- ➡ Variatie: om zo veel mogelijk leerlingen actief te betrekken en 'wachttijden' te vermijden kan je meerdere zinnen laten circuleren in verschillende richtingen.

Le domino-histoire

Leerlingen spelen een dominospel met zinnen die samen een logisch verhaaltje vormen. Elke dominosteen bevat twee halve zinnen (« Il y a un petit lapin qui ... » en op een andere steen « ... habite dans une forêt. »). De leerlingen moeten de juiste zinnen aan elkaar koppelen om het verhaal compleet te maken.

- ➡ Variatie: laat leerlingen zelf de rest van de zin bedenken als ze geen match meer vinden.

Uitdaging

Na het spel schrijven de leerlingen per twee een vervolg op het verhaal.

4 Tien minuten bewegen

Jacques a dit

De leerlingen staan recht en de leerkracht geeft commando's, bijvoorbeeld « Levez les bras ! », « Faites trois pas en avant ! », « Sautez ! ». De leerlingen mogen de opdracht enkel uitvoeren wanneer die voorafgegaan wordt door « Jacques a dit ». Wie zich vergist, moet gaan zitten. Hoeveel leerlingen slagen erin om na enkele minuten nog recht te staan?

La dictée tactile

Herhaal de zinsstructuren rond het weer met een rugmassage waarbij je tekeningen op de rug afspreekt. De ene leerling tekent iets op de rug van de klasgenoot en vraagt: « *Quel temps fait-il ?* » De andere antwoordt naargelang wat die heeft gevoeld op de rug. Na een paar minuten wisselen de leerlingen van rol.

Tabel 1: Dewaele, K.; Martens, L. & Voets, E. (2014). Mini Max 4: didactische fiches. Averbode.

Beweging	Zin
zachtjes op de rug tokkelen	« Il neige. »
stevige regendruppels tokkelen op de rug	« Il pleut. »
stevige windstoten nabootsen op de rug	« Il y a du vent. »
de bovenarmen van de partner warm wrijven	« Il fait froid. »
in de nek van de partner blazen	« Il fait chaud. »

5 Tien minuten luisteren

Une série ado

Speel de eerste drie minuten af van een tienerserie. Stel zowel het geluid als de ondertitels in het Frans in. Vraag dan: Wat begrijpen we al?

Bekijk de scène daarna opnieuw met Nederlandse ondertitels. Vraag nu: Welke zinnen hebben jullie onthouden?

Kijk de scène opnieuw met Franse ondertitels en laat de leerlingen die zin juist opschrijven. Je kan het filmpje pauzeren na elke minuut. Schrijf de zinnen op een vaste plek op het bord of hang ze op zodat ze even blijven staan.

Singstar

Laat een leerling een kort Frans liedje van YouTube kiezen als overgangsmoment. Zet de Franse ondertitels aan.

Zing samen klassiekers zoals *Tête, épaules, genoux et pieds*.

6 Tien minuten transfer (buiten de Franse les)

Bon matin !

Bij het binnenkomen van de klas vraag je: « Comment ça va aujourd'hui? ». De leerlingen antwoorden (« Super ! » ou « Je suis fatigué-e. » ou « Ça va, et toi ? »).

Start de dag (bij eender welke les) door een leerling in het Frans de datum te laten meedelen (« Aujourd'hui, nous sommes mercredi 20 mars. ») of een kort weerbericht te brengen (« Aujourd'hui, il fait beau/il pleut/... »).

Bij eetmomenten passen ook een heleboel vragen.

- ➡ « Où est-ce que tu manges ce midi, à la maison ou à l'école ? »
- ➡ « Qu'est-ce que tu vas manger ? »
- ➡ « Quel est ton fruit préféré? »

Uitdaging

Stel meer algemene geïnteresseerde vragen:

- ➔ « As-tu des frères ou des sœurs ? »
- ➔ « Quels sont tes hobbies ? »
- ➔ « Quel est ton film préféré ? »
- ➔ « Quelle heure est-il ? »

En route

Maak van verplaatsingen een vreemdetaalmoment. Tijdens het wandelen in de gang stopt de leerkracht onverwacht en stelt een vraag (« Quel est ton fruit préféré? »). De leerlingen antwoorden en stappen verder.

Tijdens de wandeling naar de bib of het zwembad vraagt de leerkracht de routebeschrijvingen. De leerlingen krijgen tijdens het stappen de tijd om te overleggen tot de leerkracht stopt en de klas weer aankijkt.

- ➔ « Où allons-nous? » ou « On va où ? »
- ➔ « Nous tournons à gauche ici. »
- ➔ « Et maintenant ? »
- ➔ « Nous allons tout droit. »
- ➔ « Et après ? »
- ➔ « Nous traversons la rue. »
- ➔ « Et maintenant, que faisons-nous? »
- ➔ « Nous nous attendons au coin de la rue. »

En cours de maths

Laat leerlingen sommen oplossen: « Trois plus quatre, c'est ... ? »

Laat leerlingen daarna ook een som 'doorgeven'. Een leerling start met een getal en iedere volgende leerling telt er drie bij op: de eerste leerling zegt *trois*, de volgende *six*, de volgende *neuf* ... De leerkracht kan de bewerking veranderen: « Et maintenant, moins cinq. »

Ondersteuning

De leerlingen kunnen de getallen telkens opschrijven.

Uitdaging

Voeg een spelregel toe, bijvoorbeeld: wanneer een getal een 7 bevat of een veelvoud van 7 is, mag je het niet letterlijk uitspreken, maar moet je het vervangen door het woord *bouteille*. De rij gaat wel verder: *quinze, dix-huit, bouteille, vingt-quatre* ...

En cours d'art

Laat leerlingen hun werkproces beschrijven: « Je coupe le papier, puis je colle. »

Laat leerlingen een schilderij beschrijven: « Je vois une maison rouge. »

Integreer Franse liedjes in de muzieklessen.

En cours de gym

Geef instructies in het Frans tijdens de turnles: « Sautez trois fois ! ». Zie ook *Jacques a dit* hierboven.

WWW.KLiMiNTAAL.Be

een CAMPAGNE VAN

[vlaams
ta·lèn·plat·form]
laat talen spreken

Vlaamse
overheid

